

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

בה.

עין משפט נר מצוה

יא ו א מיי פיי מהלסת
 עדות הלכה ד סמנ
 לאוין רי טוש"ע י"מ סי'
 לר טקף י'
 יח ב ג מיי שם פ"ב
 הלכה ד סמנ שם
 טוש"ע שם סקף כה:
 יט ד מיי שם הלכה ט
 טוש"ע שם סקף לד
 וטוש"ע י"ד סי' קטע סקף
 טו וטע"ו י"ח ס"ג ה"ד
 כ ב מיי שם פ"י ה"ד
 כג טוש"ע שם
 סקף טו ועין כ"מ:

רבינו חננאל

אימתי ובמה אינו אלא
 לפרש דברי חכמים כו'
 ושני גבירא אגברא
 קרמית כלומר מדברי ר'
 יהושע ור' יוחנן אהא
 מקשי על ימי רב חמא הני
 סברי דאימתי לפרש רומי
 סבר אימתי נמי לחלוץ
 הוא והתניא בבבאי דר'
 יהודה חולק על החכמים
 דתניא ר' יהודה אומר בזמן
 שיש ליהן אומנות אחרת
 הרי אלו כשרין וזכאי בין
 הרי אלו כשרין וזכאי בין
 לפי שלא נתנה נזירות אלא
 היא וכן שיש ליהן אומנות
 שלא היא פסולין ושנינו
 שהיא ליהן אומנות אלא
 החכמים והשנין במשמנו
 אלא ר' טרפון היא ור'
 יהודה הוא ששונה אותו
 בלשון חכמים לפי שהוא
 אית ליה האי סבא דתניא
 ר' יהודה אומר משום ר'
 טרפון אין אחד מהן נזיר
 להפלאה אבל ר' יהודה
 דתניא מפרש דברי
 חכמים היה וגו' וטעין
 בעירובין סוף פרק הלוח
 שכן ר' חזקוני אמר רב
 יהודה אמר שמואל הלכה
 כר' יהודה דאמר בבבאי
 בעירובי תלמידי הלכות
 ואקשין עליה הלכות
 מכלל דלפניו והאמר
 ריב"ל כל מקום שאמר ר'
 יהודה אימתי ובמה אינו
 אלא לפרש דברי חכמים
 ומדברין ולא פליגי
 והאמר רב חסדא חולקין
 עליו תבירין על ר' יהודה
 ואמרין גבירא אגברא קא
 רמית כלומר מדברי רב
 חסדא תורה דברי ר'
 יהושע ושקלו וטרו בה
 ומקשו ואימתי לפרש הוא
 והתן אלו הן הפסולין
 ולמשתקבין בקוביא. א"ר
 יהודה אימתי בזמן שאין
 לו אומנות אלא היא אבל
 לו אומנות וזכאי היא א'
 פסול דתי' היא ר' יהודה
 שאמר משום ר' טרפון היא
 דתני ר' יהודה אומר משום
 ר' טרפון אין אחד מהן נזיר
 להפלאה. ומסקי לה
 למשתקבין הכי אלמא כיון
 דמספקא ליה אי נזיר הוא
 (והוא) [ואי] לאו נזיר הוא
 לא משעבר נפשיה הכא
 נמי כיון דלא ידע אי קני אי
 לא קני אי גמר ומקני וזו
 סבא דר' טרפון היא ושנה
 סבא דר' יהודה בבבאי
 בלשון חכמים וברייתא
 כולה ר' יהודה. והפלוה
 ברבית לעדות
 הרגמה רבא מלוה הבאה
 לו ברבית ואפי' ליה עובר
 חד ברבית לעדות: בר
 בינינוס אסיהו עליה
 חד אמר קמאי ידי

לאמר התם האי מאן דמקבל זוזי מתצריה למזבין ליה חמרא ופסע
 ולא זבין משלם כדלוי אפרומוה דזולשפטו וקאמר התם דלסמכתא
 היא כו' עד דמקשה הש"ס מאי שנא מאס אוזיר ולא אעביד אשלם
 צמיטבא ומשני התם גבי אס אוזיר ולא אעביד אשלם צמיטבא
 משום דהוי צידו לא הויה אסמכתא
 אלמא דלא הויה צידו הוי טפי
 אסמכתא ממה שהוה צידו על כן
 נראה לר"ת לפרש הכי כל כי האי
 גוונא לאו אסמכתא היא דלא הויה
 אסמכתא אלא היכא שאלן יכול
 להרויח כגון משלם שטריו וכו' דגט
 פשוט (ב"ב דף קסח). אבל הכא לא
 הויה אסמכתא משום דכיון דשניס
 הס כל אחד ואחד מקני לתצריה מגו
 דאי מרווח צעי איסו למקני צההיא
 הנאה גמר ומקני לתצריה ולפי זה כל
 שידוכין לא הויה אסמכתא משום
 דכל חד וחד צעי למקני גמר נמי
 ומקני ומיזו קשה על פי ר"ת שהרי
 צפרק הוצב (ב"ב דף קמ"ג וס"ג) אמרינן
 הנותן עירבון לתצרו ואמר לו אס
 אני חוזר צי עירבונך מחול לך והלא
 אומר אס אני חוזר צי אכפול לך
 ערבוך נתקיימו התנאים דצרי רבי
 יוסי ומסקי התם לצסוף אליבא דר'
 יהודה דהויה אסמכתא ולא קניא
 אלמא אפי' צניס חשיב אסמכתא
 ולא אמרינן מגו ט' דאי צעי קנין
 העירבון אס חזירו חוזר צו מקנה
 נמי כנגד העירבון לתצרו כשהוה
 חוזר צו ועוד משמע לקמן גבי
 נריכותות דמפריחי יוסיס דהיכא
 שהוה סבור דצידו להרויח הויה
 אסמכתא צעלמא טפי כדפירש רש"י
 על כן נראה לר"י עיקר כפירוש רש"י
 ואי קניא לו מהיכא דלחזו נשך
 כדפירש לעיל תריץ הכי שאני התם
 דודאי דבר שהוה צידו ממש לגמרי
 כגון אס אוזיר ולא אעביד אשלם
 צמיטבא דהתם צידו לעשות ולא
 גזיס נמי ססוכר הוה שך הפסיד
 צצירו אס לא ישליס תנאו כמו אס
 ישלם אסמכתא וצההיא ודאי גמר
 ומקני ולא חשיב אסמכתא ואומר
 צצבו עלי לשלם ודאי מן הדין מה
 צצדי לעשות ולא עשימי אבל היכא
 דגזיס אע"ג דהוי צידו ממש לגמרי
 כגון אס אוזיר ולא אעביד אשלם
 אלפא זוזי מכל מקום כיון דגזיס ודאי
 הוי גזומא דמתנה לשלם אלף זוז
 צציל קרקע אחת ודאי חשיב
 אסמכתא ומיזו קשה דהכא משמע
 הוה כגון משחק בקוביא דהכא וע"ג דגזיס ומאי שנא מההיא
 דחמרא דזולשפטו דחצבין אסמכתא מהאי טעמא ומכ"מ לא קניא
 דבר צצידו שמואלין יין למכור ונראה כאסמכתא קלת אע"ג דלא
 הוה צצידו הוה לגמרי לא גמר ומקני לתצריה אבל הכא גבי משחק
 ב"מ שמוק שלו מ"מ גמר ומקני דכיון שהוה יודע שאין צידו להרויח יודע הוה שאלמא
 זוזי דגזיס וגם צידו להשליס תנאו יש לנו לומר דנתכוון להסמקין ולהטעות מצדו הויה אסמכתא משום דגזומא קאמר ולא גמר ומקנה
 ומסתבר דלכתי גזיס שהוה סבור ודאי שיעצבנה ועוד שהוה צצידו הוה א"מ אסמכתא חשיב דעדות דפסקין כר' יהודה
 לקמן דכיון שיש לו אומנות שלא הוה כשר והוה דפסקין דמשחק בקוביא קני דווקא כשעשות שביה על פי הדף לפי שדף וההקדום קמו
 לאותו שירויח כדי לקנות המעות אשר עליו אבל המשחקין דחמנה אפילו הקנו לא מהני לא לא הקנו צצ"ד חשבו כדאי' צנדרים (דף סו):
הקריא ר' יהודה משום ר' שרפון. דלמר לא נתנה נזירות אלא להפלאה פ"ה אלמא כיון דמספקא ליה אי הוי נזיר אי לא מספקא
 לא משעביד נפשיה הכא נמי מספקא לא גמר ומקני והקשה ריב"ז מ"מ אפי' דתניא ר' יהודה אומר משום ר' יהודה אלא לפרש דברי חכמים
 כי יפליא וי"ל דמ"מ יולף מיניה צעלמא ור"י פ"י דמ"מ מיימי שפיר ואין להקשות שמי הכא דגלי קרא משום דהוה לא מפרש בקרא
 יהודה היא הפלאה אלא גלי לן קרא דצעין הפלאה ולא ידעינן מה היא הפלאה אלא מימי לן מסבא מה היא הפלאה והיינו דקאמר יהודה רבי
 לאו אסמכתא היא מילתא דלא ידע אס כן הויה נמי הך הפלאה אע"ג דאי ידע ומתקאמר ר' יהודה לעולם אין אחד מהם נזיר וכו'
 מכלל דלא הוה הפלאה כי האי גוונא אס כן ש"מ לעיל דהוה אסמכתא כי האי גוונא וקרא דרבי יפליא איצטרך משום דידות נזירות
 הלכך אי לא קרא דכי יפליא היימי מרבה פס זו לידות נזירות דלא גרע מהוה ומשום הכי איצטרך כי יפליא לומר דלא חשיב כידות:
 אי

אימתי ובמה. אימתי כגון צמתינן דהכא או צמה דצריס אמורים:
גבירא אגברא. דרבי יהושע בן לוי ארמי בר חמא רמי בר חמא
 סבר אימתי דרבי יהודה לחלוץ בא: **ההיא דרבי יהודה היא משום**
רבי טרפון. לעולם אימתי לפרש הוא ורצנן דמתנינן לא פליגי
 עליה ומתניתא דקתני בין שיש לו
 כו' דמשמע טעמא משום אסמכתא
 ר' יהודה גופיה אמרה משמיה דרבי
 טרפון ופליגי ארצבנן דמתנינן
 דטעמיהו משום יאצו צמתינן
 ר' יהודה מילתיהו דרצנן קא מפרש:
אין אחד מהן נזיר. שנים יושבין
 ואחד עובר זה אומר פלוני העובר
 נזיר הוה זה אומר אינו נזיר ואמר
 אחד הריני נזיר אס כמותו הוה
 שהוה נזיר ותצרו אומר הריני נזיר
 אס כמותו הוה שאינו נזיר ושניהם
 מתכוונין לנזירות ומנאל כחד מהם
 ואמר רבי טרפון יכול אחד מהן נזיר
 שעל הספק אמר דצרי חמילה ואין
 זו הפלאה דכי יפליא איש (ויקרא סו)
 יפרש משמע. אלמא לר' טרפון דכי
 תלי תנאה צמדי דלאו צדיה ולא
 ידע לה אפילו הכי הויה אסמכתא
 ולא אמרינן מספקא גמר ואקני:
לוח צריבין פסול לעדות. דקיי"ל
 (ב"ב דף ע"ה): המלוה והלוה עוברין
 בלא תעשה ויזין דחימוד ממון
 מעצירו על דת הוה לר' כרשע דחמס
 דעובר נמי על לא תעשה מפני
 חימוד ממון: **מלוה הצאה צריבין**.
 ומשמע אחריויהו: **בר צניסוס**
אזויף. הלוה: והוה ליה. האי סהלא
 דהוה אודי לזוה צריבין: **רצא**
לעמיה. צפ"ק דאין אדם משיס
 עצמו כו' אינו יכול לפסול עצמו על
 פיו דהא אין קרוב מעבד לא לזכות
 ולא לחובה ואדם קרוב אלל עצמו:
רבי מויה וטופריה. הגדיל שערו
 ופיפורני לנוול עצמו לעשות תשובה:
שאין מכירין אוסו. דתשובה דהתם
 לאו איערומי הוה: **ויחזיר צדיה**. אס
 ימלא צדיה צצירו דכיון דמחזיר
 צדיה הוה ודאי הדך ציה מתמדת
 ממון: **אס קדומיה יונך ליון**. ליוני
 אלתן לך כן וכן: **ארס**. אשתליון
 מלומד להביא יוניס ממקומן לצית
 צעליס על כרחו ויש צהן גול: **מפני**
דרכי שווס צעלמא. דתניא (חולין דף
 קל"ט): יוני שובך ויוני עלייה יש צהן
 גול מפני דרכי שלום ולא גול גמור
 דלא וכה צהן צבל השובך דממילא
 קלתו וצבו להתם ובגמרא דהשואל (ב"ב דף קכ). **פגא פולה**
צדעס עצמו. דהויה אסמכתא והדר
 תנא דמלוה צדעת יוני:
 קים

(א) ג'ל צמה צמתינן עי
 חוס עירובין פא: דיה הי"ג
 ומוס חולין פה. דיה רצנ
 ומוס גיטין: ז' דיה אגר
 ר"י ותוספות צבועת מה.
 קד"ה נשבע) (ב) עירובין
 (א) ג'לעו ו. מענית ד:
 (א) (א) (א) (א) (א) (א) (א)
 עירובין פ"ה ע"ש.
 (ה) עירובין פ"ה מניה י'
 מיר לה. דף סב. דמיר יע:
 כה. (ו) לעיל ט: גרמיה
 (ז) ג'ל צמתיא קר גרמיה
 הכי"מ צפ"ו מהל' מ"ת דין
 די אהא ע"י הרמב"ם אה
 יט טעה שלא טריפה מתחא
 ודי ע"ש דף שפן אהא נמי
 צרב אלפס שמתיה רב נתמן
 ועברי והנה צהר"ס סי'
 ט אהא טעם ר"י וכו'
 וטעות הפוסק שם ג'ל
 שמתיה ר"י ועביה.
 (ח) ג'ל חולין קמ"ה.
 (ט) ג'ל דע"ה. (י) ס"ה מכל
 מקום.

תורה אור השלם

1. לא תשא שמע שוא
 אל תשת ידך עם רשע
 להיות עד חקמי.
 שמות כב א

גליון הש"ס

גמ' וצריבא וכו' התם
 הוה דלא גמר ופסקי. לפ"י
 י"ל דהך מ"ד ס"ל כרמב"ם
 דלעיל דאימתי דרבי לחלוץ
 ופ"ל לר"מ דפסולין משום
 דהוה אסמכתא ולא גמר
 ומקני. אבל קשה לי מניל
 להגמרא לומר כן דפ"ל דלא
 כריב"ל ור"י דק"ל אימתי
 לפרש הוה י"ל הריב"ם
 צהיפוק על ההכר דמתני'
 קמי דעסקיס ציבוטו קני
 עולס סבר דאסמכתא על
 וזה אי מני משחק בקוביא
 ס"ד דהוה לא הוה אסמכתא
 דאין צידו בלא גמר ומקני
 אבל מפריחי יוניס דלמר
 כקמא תליא מלתא הוה
 אסמכתא ולי מנא תפריחי
 יוניס הי"א דמשחקי בקוביא
 דלמר קיס לי צנפשא והוה
 אסמכתא. אמר זה ראינו
 בת' ה"ר דמבד דגמיה
 אולס סוניה ו רממי ר' ז'
 חמא משום דלהך מ"ד
 דמפריחי יוניס ודאי קאי
 להרמב"ם דאי סבירא ליה
 כר"ש משום דאין עוסקין
 ציבוטו של עולס הי"א
 משחק בקוביא ותמני ל"ל
 אבל לעי"ד קשה כ"ל דהא
 מ"מ הריב"ם כן גולס
 דעסקיס ציבוטו של עולס
 דכשר ולא מספיק משום
 אסמכתא:

לעני רש"י

אשתליון [אשתליון].
 עוף פיתיון.

מוסף רש"י

לעולם אין אחד וזה
 נזיר. שנים שחיי ועיניו וכן
 אחד לפניהם ואמר אחד
 הריני מיר שזה סבא אלל
 מיר הוה. וזכור אמר הכיני
 מיר שאני מיר. והספוק
 מנאל כחד מהן. אין אחד
 מתן מיר. לפי שלא נתנה
 נזירות ליהוה מיר צהיה
 ובמסק אלא צהפלאה ודאי
 מפרשין (גימ' ו' ובש"י)
 שרובין (נדרים י"ג) דלא
 סמכא דפתיבו ממש לשם
 נזירות אלא חלו נזירותו צוה
 שצב נעבדן ולא היה פיו וכו'
 רשע. שהרי מורה פסלה קרוב לעדות
 רשע. ואין אדם משיס עצמו רשע. אין אדם משיס את עצמו עדות אלל עצמו לעשות רשע. והא דקרי' הולאת פי' כמאה עדים דמי. אינו מילי לממונה. אבל לקמא ועלשום מלקות
 וליפלא לא (ביבמות כה).